

Position Paper ten aanzien van de maatschappelijke, sociale en economische gevolgen van een opheffing van het dorp Moerdijk voor inwoners en ondernemers.

Liesbeth de Kroon, mede-eigenaar Autobedrijf Moerdijk, eigenaar Paardenpraktijk De Kroon (en tevens voorzitter van Dorpstafel Moerdijk).

Economische gevolgen bij een definitieve opheffing van het dorp

In de vraagstelling van het rondetafelgesprek wordt specifiek ingegaan op de gevolgen voor ondernemers bij een mogelijke **opheffing van het dorp**. Indien een dergelijk besluit daadwerkelijk en onherroepelijk wordt genomen, zijn de consequenties voor een aanzienlijk deel van de lokale economie buitengewoon groot. Een aantal bedrijven dat niet locatie gebonden is, zou zich in theorie kunnen verplaatsen. Echter, diverse ondernemingen zijn in sterke mate afhankelijk van de lokale gemeenschap. Hun bestaansrecht is direct verbonden aan en met de inwoners van Moerdijk.

Voorbeelden hiervan zijn onder andere Buurtsuper Het Winkelmandje — niet alleen een onderneming, maar ook een belangrijke sociale ontmoetingsplek in het dorp —, Holle Bolle Cor Catering, Snackbar Moerdijk, 3 kapsalons in het dorp, Autobedrijf Moerdijk en winkel van Vishandel Koman. Deze bedrijven draaien grotendeels op een vaste klantenkring uit het dorp zelf. Verplaatsing naar een andere kern betekent in de praktijk verlies van klanten, verlies van lokale binding en bovendien directe concurrentie met al gevestigde ondernemers. Voor veel van deze bedrijven is verplaatsing daarom geen reële of levensvatbare optie. Voor bijvoorbeeld Vishandel Koman is de huidige locatie van zeer groot economisch belang door de visserij op het Hollands-diep en Biesbosch, in combinatie met de centrale ligging van de haven van Moerdijk waar zij gevestigd zijn. Daardoor hoeven ze niet eerst uren te varen om te kunnen gaan vissen. Het voordeel van deze centrale ligging geldt ook voor hun netwerk aan horecaklanten dat zij om hun heen opgebouwd hebben in de loop der jaren. Holle Bolle Cor Catering levert warme maaltijden voor de ouderen in ons dorp en buffetten voor diverse verenigingen.

Een dergelijk besluit zou daarmee op dit moment rendabele bedrijven, sommige met een lange geschiedenis, de kop kosten. Bedrijven die zonder dat besluit gewoon kunnen blijven voortbestaan.

Wanneer je deze lokale gevolgen bekijkt in het licht van de afspraken binnen het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving (BOL) in de zomer van 2025, dan wordt duidelijk dat het voorgestelde besluit om het dorp op te heffen wringt met wat hier is afgesproken. In het BOL is immers vastgelegd dat ook project PowerPort erop gericht is om de brede welvaart te verbeteren. Dat zou dus in theorie een positief effect moeten hebben op de (lokale) economie. Brede welvaart gaat niet alleen over economische groei, maar over de totale kwaliteit van leven: leefbaarheid, sociale verbinding, gezondheid, veiligheid, toekomstperspectief en het behoud van vitale gemeenschappen. Het opheffen van het dorp staat haaks op vrijwel al deze uitgangspunten, omdat het de welvaart voor zowel inwoners als ondernemers aantoonbaar vermindert. Het afbreken van onze lokale economie staat dus haaks op afspraken die recent door dezelfde overheden zijn gemaakt. Wij begrijpen daarom niet dat opheffing van het dorp het uitgangspunt is en blijft: hou je aan de gemaakte afspraken.

Gevolgen van het bestuurlijke vacuüm

In dezelfde uitnodiging voor dit rondetafelgesprek wordt gesproken over de zorgen, gevolgen en toekomstperspectieven rondom het **voorgenomen besluit tot opheffing van het dorp**. Dat betreft een andere dimensie dan de gevolgen bij een definitief besluit: het gaat om de gevolgen zolang het besluit nog niet onherroepelijk is. Deze gevolgen zijn reeds vanaf 11 november 2025 merkbaar.

Vanaf deze datum is in het dorp een bestuurlijk vacuüm ontstaan dat grote onzekerheid heeft gebracht en waar ook niemand om gevraagd heeft. Inwoners maken zich zorgen,

toekomstperspectieven zijn onduidelijk en het dagelijkse leven staat in het teken van twijfel. Dit geldt uiteraard ook voor de ondernemers, die in de meeste gevallen zelf inwoners van het dorp zijn. Voor hen heeft de onzekerheid niet alleen persoonlijke impact, maar dus ook zakelijk verstreckende gevolgen: het heeft directe invloed op bedrijfsvoering, investeringsbeslissingen en toekomstplanning. Vanaf 11 november is door dit vacuüm dan ook economische schade ontstaan, en die schade neemt alleen maar toe. Ondernemers stellen zich hierdoor fundamentele vragen: Hoe lang kan ik mijn bedrijf nog voeren op deze locatie? Moet ik nog investeren in mijn pand? In mijn bedrijfsvoering? Kan ik personeel zekerheid bieden? Heeft bedrijfsopvolging nog zin?

Deze onzekerheid ondermijnt niet alleen individuele bedrijven, maar het economische fundament van het dorp als geheel. Het lokaal economisch klimaat staat dus nu al onder grote druk door de onzekere situatie die is ontstaan. Toch geloven wij erin dat dit te repareren valt, mits we de zorgen erkennen, adresseren en we de lokale ondernemers stimuleren in onzekerheid.

Historische economische context van Moerdijk

Het dorp Moerdijk kent een rijke economische geschiedenis. In de 19e eeuw was het een bloeiend vissersdorp met een sterke middenstand, een veerdienst naar Zuid-Holland, spoorverbindingen met twee stations en meerdere scheepswerven. Veel gezinnen waren afhankelijk van de haven en de visserij. Begin 20e eeuw stonden handelsgeest en ondernemerschap centraal en telde het dorp circa 90 winkels. In 1965 waren dat er nog ongeveer 40; in 2025 zijn nog slechts 13 geregistreerd (bron: Heemkunde Moerdijk). Voor de hierboven reeds genoemde bedrijven die direct afhankelijk zijn van de lokale bevolking, zal verdere bevolkingskrimp hun omzet direct raken, terwijl vaste lasten onverminderd doorlopen. De economische structuur van het dorp is al decennia kwetsbaar en dreigt hierdoor alleen nog maar verder te verzwakken.

Sociale en maatschappelijke impact

Wanneer inwoners vertrekken, verdwijnt de sociale cohesie, neemt eenzaamheid toe, verdwijnen informele netwerken en verliest het dorp zijn identiteit. Het huidige vacuüm – waarin nog geen definitief besluit is genomen, maar de dreiging reëel is – veroorzaakt nu al sociale ontwrichting. Huizen worden minder aantrekkelijk voor nieuwe bewoners, investeringen blijven uit en het vertrouwen in de toekomst brokkelt af. Moerdijk is niet slechts een geografische locatie; het is een gemeenschap met een eeuwenlange traditie van ondernemerschap. Het resterende aantal bedrijven vormt de laatste economische ruggengraat van het dorp. Een opheffing betekent dan ook niet alleen het verdwijnen van woningen, maar ook het wegvallen van ondernemingen, werkgelegenheid, sociale structuren en historisch gegroeide economische netwerken.

Pleidooi voor het behoud van het dorp Moerdijk

Wij vragen u om bij uw overwegingen niet alleen naar ruimtelijke of beleidsmatige argumenten te kijken, maar ook naar de mensen achter de cijfers – de ondernemers en inwoners die hun leven, hun spaargeld en hun toekomst hebben geïnvesteerd in dit dorp. Mensen die graag willen dat hun dorp behouden blijft. Wat vinden we als samenleving belangrijker? Wegen landelijke economische belangen zwaarder dan de historie, leefbaarheid en sociale infrastructuur van een gemeenschap? En mag het één ten koste gaan van het ander? Moerdijk vindt van niet. Ruimtegebrek gaat nu al ten koste van mensen. De vraag die dan overblijft is: is het ons dat werkelijk waard? Wij ondernemen met hart en ziel en leven prettig in Moerdijk. Wij willen niets liever dan dit blijven doen.

Mede namens Vishandel Koman, 't Winkelmandje, Kapsalon Eestermans, Holle Bolle Cor Catering, Snackbar Moerdijk, Hair4you by me.